

Ak işan we Gijen gyryk

Category: Goşgular, Kitapcy

написано kitapcy | 23 января, 2025

Ak işan we Gijen gyryk AK IŞAN WE GIJEN GYRYK

Bir asyr mundan ozal
Şeýle melgun geçipdir.
Ganat kakyp, asmandan
Ol herýana uçupdyr.
Il içinde tanalan –
Gijen gyrykmyş ady.
Şeýtana sapak beren,
Ile ýakdyrman ody.

Ol Işanyň ýanyna
Erkek bolup barypdyr.
Ýörkä üsti halykly
Işan ony görüpdür.

Syry aňan-da Işan,
Ýigitlere tabşyran:

«Aralaşdy bir erkek
düýeleriň içine.
Tutup getiriniň şony,
Tirkäň şeytan göçüne!»

Salym bermän ýigitler
getirýärler erkegi.
Gapyda çökeryärler
Gijen gyryk gorkagy.

Ak işan pir daş çykyp,
Synlapdyr ol düýäni.
Elinden gelse, melgun
çöwürjek bu dünýäni!»

«Erkek bolsaň boluber,
Gözüň Gijen gyrygyňky!
Ähtiýaç edýäň menden,
Dünýe saňa garaňky!

Ajal häzir daş senden,
Häzirlilikçe ölmersiň.
Ýaşasaň-da jahanda,
Içini açyp gülmersiň.

Baryň, goýberiniň muny,
Indi munda görünmez!
Melgun basyldy menden,
Gaýdyp bize sürünmez!»

Şondan soň Gijen gyryk

Gürüm-jürüm bolupdyr.
Ak işandan basylyp,
Ýüzi-gözi solupdyr.

Gijen gyryk jadylap,
Ýygnapdyr kyrk oglany.
Salyp şeýtan ýoluna,
Gorap gezjek pyglynny.

Talyplaryň hiç haýsy
Uçuryma ýetmändir.
Tutmaly bolsa diri,
Müň ädimden ötmändir.

Bir gün ýigitleň birniň
Yşk sämedýär serini:
Gelýär Pir obasyna,
Söýýär gözel perini.

Ýigit yzyna barýar,
Gijen öňünde durýar.

– Işanyň obasynda,
Gördüm owadan gyzy.
Seýkin basyp ýöreýşi,
On gyza degýär näzi!

Şol gyzy alyp berseň,
Arman galmaz janymda.
Söýgi derdi at salýar
Ýüregimde-ganymda!

– Ony oňarys, ýigit,
Git, getir gyz saçyny!
Elbukjasy bar onuň,
Agtar daşyn-içini!

Saçy elime berseň,
Uçup geler ýanyňa.

Girseň gyz gujagyna,
Lezzet berer janyňa!

Şeýtanyn atan oky
Degmän geçýär nyşana.
Olaryň gizlin syry
aýan bolýar Işana.

Soýdurylýar bir erkeç,
Gyrkylýar guýruk gyly.
Daňlyp bujaklary,
Içe berilýär ýeli.

– Elbukjanyň içinden
aýryň gyzyň saçyny!
Galmasyn birje saly,
Dörüň içi-daşyny!

Erkejiň guýruk gylnyň
Taryn goýman kesdiler.
Derisine ýel berip,
Tüýnükýüpden asdylar.

Tüýnük, gapyny ýapyp,
Hiç kim öýde galmady.
Elbukja gyl salnanyn
gelen ýigit bilmedi.

Öýe girdi. Hiç kim ýok.
Garbap aldy bukjany.
Eýeläne döndi ol
Bag-bossanly bakjany.

Ak işana aýandy –
Bilýär waka syryny.
Muham sopa öwretdi
Göreşmegiň tärini.

Alty sany atlyny

goýdy öýüň daşynda.
Diýdi: – Gylyç oýnadyň
Şeýtanlaryň başynda!

Iki ýana açdylar
Gara öýüň gapysyn.
Çagyrdy öz ýanyna
Muham atly sopusyn:

– Ýel berilen erkejiň
derisi uçar daga.
Sypdyrmasyn ýigitler,
Dem bermesinler ýaga!

Eger diri galsalar,
Ot ýakdyrmaz ynsana.
Şeýtan barha köpelip,
Zeper ýetir imana.

Bu dünýäde abraýdan,
O dünýäde imandan.
gürrüňsiz, aýra salar,
Dymalydyr ýamandan!..

Erkeç derisi uçup,
Ýetip barýar gowaga.
Gijen gyryk uçýar-da,
Aralaşýar howaga.

Şägirtleri zut gaçýar
Bakman degre-daşyna.
Ýigitler şeýtanlaryň
Oýun salýar başyna!

Tatar ÜÝŞMEKOW.

«Ak işan» poemasyndan bölek. Goşgular